

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Art. 6. De devotione in Horarum recitatione servanda

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

4. Unde Ecclesia sub præcepto in virtute S. obedientiæ statuens, ut clerici ad divinum officium obligati, illud studiose & devote legant, est mera executrix & declaratrix legis Divinæ naturalis: ideo ad actus internos sub peccato mortali obligare potuit, & de facto obligavit: cum enim duo præcepta divina in Ecclesiæ præcepto contineantur, quorum primum est: colendi Deum actu interno externoque. Alterum satisfaciendi foundationibus pijs, eadem vi obligationis remanente, quæ est juris divini naturalis: Ecclesia edito præcepto, jus divinum exequitur & declarat, mandans ijs qui sacris Ordinibus consecrantur, ut nomine universalis Ecclesiæ, pro eis velut spondente, horas Canonicas studiose & devote legant.

Articulus Sextus.

*De Devotione in Horarum recitatione
servanda.*

I. **T**Riplex est devotio respectu horarum prima: externa & corporalis: quæ

quæ situ, gestu, & compositione corporis
exhibetur. Secunda est interna & spiritua-
lis, estq; interna cordis ad Deum affectio.
Mixta devotio dicitur: interna cordis ad
Deum affectio, quæ externæ etiam devo-
tioni est conjuncta. Præceptum verò de-
vote recitandi officium, devotionem in-
ternam simul cum externa præcipit, quæ
devotio requisita tribus actibus constitui-
tur. Nimirum: intentione, actione & at-
tentione, intentio vocatur actus volunta-
tis, quo quis vult religiosa actione De-
um colere. Actio est: ipsa actualis recita-
rio. Attentione est: actus quidam intellectus
reflectentis super actione quæ fit quatenus
per illam Deus colitur. Ita ut intentio sit
velut causa actionis, actio verò illius effe-
ctus, attentione autem tam actionem quam
intentionem concomitetur: intentio ve-
rò triplex est: Actualis, Habitualis, & Vir-
tualis. Actualis intentio est: actus ipse à
voluntate elicited estque ipsum actuale
velle. Intentio habitualis est: habitus qui-
dam in voluntate ex frequentibus actuali-
bus intentionibus remanens, inclinans ad

horarum recitationem, qualem etiam retinet semisomnis vel dormiens. Intentio Virtualis est: quæ ex virtute actualis intentionis præhabitæ procedit, seu potius est virtus actualis intentionis in effectum influens, & causa religiosa recitationis horarum. Hæc denuo actualis & virtualis intentio duplex est: immediata scilicet & mediata: immediata dicitur: quæ pro objecto habet actionem ipsam materialiter spectatam, ut est intentio recitandi tale officium: mediata est quæ pro objecto habet ipsum finem actionis, qui est Deum colere hoc actu.

2. Ut præcepto de recitatione horarum satisfiat requiritur: primo non solum intentio actualis vel virtualis immediata actionis ipsius, sed etiam mediata finis. Quia talis requiritur intentio, qualis est actus in quem intentio tendere debet. Sed ut actus sit religiosus debet ad cultum formalem Dei ordinari, ergo intentio hunc finem includere debet. Dicitur: (*requiritur intentio actualis vel virtualis*) ubi enim actua-

actualis deest, virtualis sufficit, nullatenus verò intentio habitualis, illa enim imper- tinens est, quia nihil confert ad actum hu- manum, ut humanus est.

Secundo requiritur ad satisfaciendum præcepto de divino officio persolvendo, necessario ex parte actionis, integra & di- stincta pronuntiatio eorum quæ pro divi- no officio ab Ecclesia sunt ordinata.

3. Quicumque ad horas obligatus, trans- currendo syncopando, aut aliqua ad divi- num officium in pertinentia miscendo, in re gravi actionem recitandi divini officij in sua substantia, aut diminuit, aut pertur- bat, peccat mortaliter. Ad hæc & similia evitanda necessaria est specialis attentio ad verba, ad sensum verborum, & ad finem orationis intrinsecum, quæ attentio du- plex est: alia essentialis: quæ nihil aliud est quam reflectio mentis, qua primo adver- to me legere divinum officium juxta insti- tutionem Ecclesiæ. Secundo: qua adver- to me colere & orare Deum isto actu præ- senti, ita ut in hac reflectione duo sint re- spectus alter ad actionem in substantia sua

materiali, alter ad finem actionis illius. Ali-
 lia est attentio perfectionalis: qua attendi-
 tur ad sensum, mysterium vel affectum, qui
 in verbis horarum comprehenditur, & hæc
 attentio non est de necessitate præcepti.
 Sed sufficit moralis & generalis attentio,
 qua scio me verba & verborum sententias
 proferre, etsi singulariter super singulis
 verbis non reflectam.

Tertio: ad horas Canonicas legitime
 persolvendas sufficit attentio essentialis.
 Quæ est attentio ad totam actionem. Quia
 sine hac horæ Canonicæ non sunt vera
 oratio: Sed simulatio potius & fictio per-
 sonæ, quæ per modum orantis se habet.
 Ipsaque recitatio absque hac attentione fa-
 cta, est materialis tantum & inutilis ver-
 borum sonus.

Quarto: qui voluntarie distrahitur in
 recitatione horarum, ita ut nec ad recita-
 tionem ipsam, nec ad finem intrinsecum,
 qui est: ista recitatione Deum colere at-
 tendat, si materia sit gravis peccat mortali-
 ter, nec censetur satisfacere. Patet ex sen-
 tentia *S. Chrysoft. hom. 29. ad populum An-*

De Hierarchia Ecclesiastica. 81

riochenum (ubi sic) qua enim excusatio aut
venia dabitur nobis, si cum amico loquentes
adsumus animo, cum Deo vero colloquentes
animo in rebus indignis peregrinamur, pos-
setq; tam feda ac turpis esse peregrinatio illa
mentis, ut duplicis lethalis culpæ labem habe-
ret, unam v. g. cogitati optatiq; stupri vel ho-
miciidij, alteram insignis injuria qua divina
preces, Psalmi sacraeq; scriptura verba tunc
officiuntur.

4. Qui non potest certo affirmare se
voluntarie, & cum plena advertentia fuisse
distractum in officio vel in notabili ejus
parte, non tenetur ullatenus repetere: quia
in dubijs melior est cōditio possidentis. Ex
his colligitur quam male faciant confessa-
rij, qui suis pænitentibus, vel permittunt,
vel suadent diversas repetitiones, cum non
tantum scrupulosi à similibus repetitioni-
bus sint impediendi, sed etiã quando gra-
vem afflictionem aut turbationem cere-
bri, dolores capitis insomnia circa lectio-
nem horarum similes patiuntur, cum ijs in
lectione horarum sit dispensandum.